

Kunnaneläinlääkäri Välimäki on Vuoden eläinlääkäri

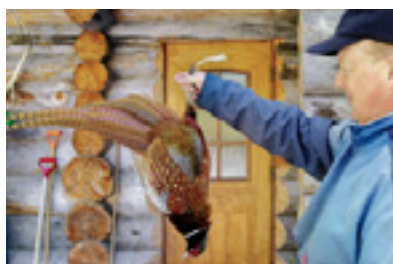
Pudasjärvellä soi saba. Kunnaneläinlääkärin työntäyteinen ura on takana ja Aimo Välimäki sabaa omasta metsästä kaadettuja puita. Kolmenkymmenen kahden työvuoden aikana hän ajoi autolla kolme miljoonaa kilometriä työajoa, päivysti ilman sairaslomia joka kolmannen viikonlopun ja yön ja kulutti 19 autoa. Niin, ja hoiti alueen naudat, porot, koirat, kissat ja hevoset.

TEKSTI: ANNA PARKKARI
KUVAT: JORMA LUHTA

”Minä olen sellainen vanhan ajan kunnaneläinlääkäri”, sanoo Aimo Välimäki, Suomen Eläinlääkäriliiton juuri palkitsema Vuoden eläinlääkäri 2005. Välimäen virka-alueella päivystykset hoidettiin maantieteellisesti hyvin laajalla alueella mukisematta, pitkät ja pimeät ajot tehtiin onneksi sentään hyvällä kalustolla ja ennen runsaampi karja hoidettiin porojen ja lemmikkien lomassa. Esimerkiksi tiestö oli aika toisenlaista syrjäseudulla 1970-luvun alussa ja karjaa oli enemmän, mutta omistajat nykyisiä omistajia vähemmän opiskelleita. Myös eläinsuojat olivat nykyiseen verrattuna ahtaampia, vetoisempia, liukkaampia ja epäergonomisempia. ”Työt olivat minulle tärkeitä



”Suosittelen muillekin tätä vapaaehtoista eläkevakuutusta. Kyllä näin sitottava työ vaatii vastapainonsa. Tämä on yksi tapa järjestää asia.”



”Fasaanien kasvatus on uusi barrastukseni. Sattumalta tämä kukko koki luonnollisen kuoleman juuri jutunteon aikaan.”

ja halusin tehdä ne hyvin. Katsoin, että kunnanpraktikolle kuuluvat hätätilanteet ja perustyö. Erikoisasioita varten on sitten muita vaihtoehtoja esimerkiksi Oulussa. Runsaan työn vastapainoksi päätin jäädä varhaiseläkkeelle vapaaehtoisen eläkevakuutuksen turvin. Se onnistui viime syksynä, jolloin olin 58-vuotias. Onhan se välillä

tuntunut siltä, että lapsiakin ehtii nähdä vain yöaikaan.”

Eläinlääkäriliiton puheenjohtaja Antti Nurminen korosti palkitsemistilaisuudessa tämänvuotisen valinnan painotusta: ”Monen hyvän erikoisosajaan jälkeen tuli nimenomaan perustyötä tekevän kunnaneläinlääkärin vuoro. Aimo Välimäen sitoutumista työhön ja hyvää terveyttä voi vain ihaila. Varsinkin nyt kun on ilmassa hankkeita eläinlääkintähuollon uudelleen organisoimiseksi ja kunnaneläinlääkärin työsidonnaisuus toivottavasti saadaan tulevaisuudessa kohtuullisemmalle tasolle. Sitäkin tärkeämpää on antaa arvoa tälle raskaalle työlle ja monille koko elämänsä likoon laittaneille kunnaneläinlääkäreille.” Nurminen puhui julkistamistilaisuudessa Helsingissä 3. toukokuuta.



Aimo Välimäki on pitänyt Pudasjärven ja päiväystyöskuntien ohjat kässissään viimeiset 32 vuotta. "Aimon täsmällisyys on kadehdittavaa", sanoo päiväystyöskuntien eläinlääkäri Sauli Holmström Taivalkoskelta.

Ruusuja ja realismia

Kankaanpäässä syntynyt ja nuoruutensa viettänyt Välimäki tiesi jo varhain haluavansa eläinlääkäriksi. Tätinsä tilalla hän teki maatalon töitä eläinten parissa jo pienenä poikana: vanhempana hän pääsi kotikunnan eläinlääkäriin mukaan sairasmatoille ja se vahvisti haaveita. Pääsykokeisiin Välimäki valmistautui huolella ja olikin kärkisijoilla valittujen joukossa. "Valmistuin Helsingissä vuonna 1971." "Nuorena kuva kunnaneläinlääkäriin työstä oli hiukan ruusuisempi kuin sitten käytännössä paljastui. Työssä olen viihtynyt ja olen pitänyt sitä mielekkäänä vaihtoehtona päivineen", sanoo palkittu mies. "Pudasjärven suunnalla porot vievät osan työajasta, enimmäkseen jopa kolmanneksen. Omista poroista luovuin silloin, kun olisi pitänyt aloittaa lisäruokinta. Ei siihen olisi aikakaan varmaan riittänyt. Urakkaluonteista työtähän tämä on ollut."

Nautojen ja tilojen määrä on Pudasjärvellä vähentynyt selvästi kolmenkymmenen vuoden aikana. Lemmikkejä on aina ollut jonkun verran, ja niiden määrä on ollut

hiukan kasvussa. "Matkailijoidenkin koiria käy tietysti vastaanotolla, kun tuossa on tuo Iso-Syöte ja tietysti kaikki mökkiläiset. Ja tietysti lihantarkastusta", Välimäki jatkaa. "Tuon Pudasjärven pienteurastamon pystyyn saaminen on ollut iso työ. Siinä on mukana kunta, neljä paliskuntaa ja ammattikoulu. Se täyttää kaikki EU-säädökset ja niissä onkin ollut selvittämistä. Onhan siihen käyty paljon tutustumassa keskusvirastoistakin."

Päiväystyöskuntaan kuuluvat Pudasjärven lisäksi Ranua ja Taivalkoski. "Välimäen Aimo on niin täsmällinen ja tarkka että kateeksi käy", sanoo Taivalkosken kunnaneläinlääkäri Sauli Holmström. Hän on ollut samalla seudulla sijaisena jo 1980-luvulta. Nykyiseen virkaan hän tuli vuonna 1989. "Aimon kanssa on töistä ollut aina helppo sopia yhdessä ja sovitut asiat on tullut tehdyksi. Minusta hän on hyvä valinta Vuoden eläinlääkäriksi."

Välimäen seuraaja Miia Huusko, joka valmistui eläinlääkäriksi vuonna 2001, oli Pudasjärvellä ensin sijaisena kesällä 2003. "Tänne oli hyvä tulla, kun välineet, paperit ja työtilat ovat hyvässä järjestyksessä. Asiakkaat ovat myös hyvin oppi-

"Kolmekymmentäkaksi vuotta, kolme miljoonaa kilometriä työajoa, päiväystyöt joka kolmas viikonloppu ja yö – ei sairaslomia."

Vuoden eläinlääkäreitä jo vuodesta 2001

Palkitseminen liittyy kansainväliseen Maailman Eläinlääkäri -päivän viettoon. Vuoden 2005 eläinlääkäri palkittiin Helsingissä 3. toukokuuta. Aimo Välimäen valinnan perusteet ja liiton puheenjohtajan puhe ovat kokonaisuudessaan luettavissa Eläinlääkäriliiton kotisivulla ajankohtaisissa www.sell.fi

Päivän vietto on vuodesta 2001 edistänyt Maailman Eläinlääkäriliitto eli World Veterinary Association. Suomessa päivää vietettiin nyt viidennen kerran.

Aiemmat palkitut ovat:
2001 Veikko Tuominen Vuoden eläinlääkäri, nautojen terveydenhuollon edistäminen

2002 Riitta Aho Vuoden eläinlääkäri, uusien haasteiden voittaminen

2003 Helsingin yliopiston tutkijaryhmä sikojen hyvinvoinnin edistämiseksi Vuoden eläinlääkintäteko

2004 Jukka Houttu Vuoden eläinlääkäri, hevossairauksien erikoiseläinlääkäri

Lisätietoa World Veterinary Associationista Internetistä: www.worldvet.org.

neet Aimoilta, että kannattaa soittaa ajoissa, mutta tärkeistä asioista. Täällä ihmiset haluavat hoidattaa eläimet ajoissa, ja yhdestäkin lehmästä soitetaan”, Huusko sanoo. ”Aimon kanssa on ollut mukavaa, kun tietää, että neuvoa voi kysyä ja aina voi soittaa ja että hän antaa vastuun ja vapauden tehdä omalla tavalla. Minusta hän on hyvä kollega.”

”Kyllä tämä päivystystaakka on kovin suuri”, sanoo Ranuan kunnaneläinlääkäri Maarit Hyypiä. ”Hyvin on Välimäen Aimo jaksanut näillä pitkillä etäisyyksillä työskennellä. Sanansa mittainen mies, joka on ollut hyvä työtoveri”, toteaa päivystysringin kolmas eläinlääkäri.

Vapaa-aika

Kolmen kunnan päivystysringissä ei kunnaneläinlääkäreillä yleensä ole vapaa-ajan ongelmia. Mitä töiltään ja perheeltä on ehtinyt, on Aimo Välimäki harrastanut koiria ja metsästystä, itse asiassa jo kotoa asti. Joskus 1970-luvun lopulla Välimäellä oli pieni porokarjakin ja nyt ovat vuorossa fasaanit. ”Fasaanien kasvatusta on mukavaa puuhaa. On minulla ollut näitä nyt viitisentoista vuotta. Osa syödään itse ja osan päästän luontoon, vaikka taitavat mennä ketun suuhun.”

Myös metsänhoito ja oman puun alkujalostus on lähellä eläkeläisen



Käytännön praktikkoeläinlääkäri Aimo Välimäki on aktiivinen myös vapaa-ajalla, jos sitä on. ”Metsähommissa viibdyn. Nyt on rakenteilla pieni konehalli metsäkoneille omasta puusta.”

sydäntä. ”Nyt iso osa vapaa-ajasta menee metsähommissa, omaan tahtiin ja luonnosta nautiskellen. Kyllä minä olen aktiivisesta tekemisestä aina pitänyt”, Välimäki sanoo.

Kolmekymmentä vuotta on pitkä aika. Monenlaisia muutoksia ehtii tapahtua muun muassa lainsäädännössä, karjataloudessa, koneissa ja laitteissa sekä lemmikkieläinten määrässä. ”Joskus olen ajatellut, että karjasuojat ovat nykyään kuin salonkeja, paljon on muuttunut minunkin aikani. Illokseni olen välttynyt tapaturmilta

ja vaikuttaahan siihen tuo työtilojen kehittyminenkin. Autoistani 13 oli Volvoja ja loput Mersuja. Runsas ajaminen on niin raskasta, että itseään ei viitsi rikkoa huonolla kalustolla”, sanoo vuoden 2005 kunnaneläinlääkäri. ”Ja onhan sitä jouduttu taksillakin ajamaan. Kyllä se niin taitaa olla, että jotain seudullisia ratkaisuja nähdään tulevaisuudessa. Kunnaneläinlääkärin toimenkuva on laajentunut niin, että ei ole enää järkevää yhden ihmisen yrittää opetella kaikkea mahdollista. Ja kyllä valvojan pitäisi olla eri henkilö kuin hoitajan.”